ОТЗЫВ

зарубежного научного консультанта на диссертационную работу Мурашбекова Олжаса Бериковича «Компьютерлік қылмыстарды тергеудің процессуалдық және криминалистикалық аспектілері», представленную на соискание степени доктора философии (PhD) по специальности 6D030300 – «Правоохранительная деятельность»

Развитие компьютерных технологий, повсеместное внедрение разрабатываемых технических средств во все сферы жизнедеятельности человека, общества и государства, растущее доверие к информационным системам со стороны населения, а также современное состояние систем защиты информации создало объективные предпосылки возникновения новой разновидности преступлений – преступлений в сфере компьютерных информаций. Доступность информационных ресурсов, высокая скорость обработки данных – все это и многое другое способствует интеграции информационных технологий в жизнедеятельность человека. В этой связи борьба с преступностью в сфере компьютерных информаций приобрела характер международной проблемы и актуальна для деятельности правоохранительных органов практически во всех странах.

Распространение преступлений в сфере компьютерных информаций ставит сотрудников правоохранительных органов перед необходимостью совершенствования уголовно-процессуального законодательства и криминалистического обеспечения расследования преступлений в сфере компьютерных информаций. Актуальность избранной темы подтверждается статистическими данными компетентных государственных органов Республики Казахстан свидетельствующие о росте преступлений в сфере компьютерных информаций, их латентностью и низкими показателями раскрываемости за последние 10 лет.

Заслуживает внимания, что рецензируемая диссертационная работа Мурашбекова О.Б. является одной из первых научных работ, посвященной проблемам расследования компьютерных преступлений в Республике Казахстан подготовленная на государственном языке.

Научные результаты, полученные диссертантом, отвечают требованиям «Правила присуждения ученых степеней», утвержденных Приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 марта 2011 года № 127 (с изменениями и дополнениями в соответствии с приказами МОН РК №226 от 18 мая 2012 года и 214 от 30 мая 2013 года).

Диссертация соответствует специальности 6D030300 – Правоохранительная деятельность, является научным квалифицированным трудом, в котором проводится научно-обоснованная и методологическая разработка путей решения проблем, связанных с расследованием компьютерными преступлениями. Выводы и предложения соискателя сформулированы на основе анализа и обобщения нормативно-правовых источников, достаточного объема специальной литературы и материалов

правоприменительной практики Республики Казахстан. Предложения и рекомендации, сформулированные в диссертации, представляют ценность для дальнейшего совершенствования уголовно-процессуального законодательства и деятельности правоохранительных органов по расскрытию и расследованию компьютерных преступлений.

Основные научные результаты диссертации получены в ходе исследовательских работ в профильных подразделениях МВД Республики Казахстан занимающихся раскрытием и расследованием компьютерных преступлений.

Обоснованность и достоверность результатов, полученных в ходе диссертационного исследования, подтверждается данными сравнительно-правового анализа имеющейся отечественной и зарубежной уголовно-процессуальной и криминалистической литературы, а также приведенной статистической информацией. Некоторые положения диссертации представляют интерес как для теории уголовного права и криминологии, так и для практической деятельности правоохранительных органов.

Структура и объем диссертационного исследования обусловлена характером работы, уровнем ее разработки, а также обеспечивает достижение поставленных исследованием целей.

В диссертации рассмотрены понятия компьютерной преступности, история появления и этапы развития компьютерных преступлений. Даны характеристики криминалистических элементов преступлений против информационной безопасности, лиц, совершивших компьютерные преступления.

В работе исследуются уголовно-правовые аспекты по изменению конструкции материального состава преступления предусмотренного ч.1 ст.205 УК РК на формальный состав и обоснованно предложены внесения изменений в ч.1. ст. 205 УК Республики Казахстан в следующей редакции, исключив слова: «...повлекший существенное нарушение прав и законных интересов граждан или организаций либо охраняемых законом интересов общества или государства», и дополнив ст. 205 УК РК частью 1.1 по конструкции материального состава и изложить в следующей редакции «То же деяния, 1) совершенные группой лиц по предварительному сговору; 2) повлекшее существенное нарушение прав и законных интересов граждан или организаций либо охраняемых законом интересов общества или государства...».

Автором рассмотрены вопросы совершенствование борьбы с преступлениями против информационной безопасности и расследования по ним в рамках реализации Концепции информационной безопасности в Республике Казахстан до 2016 года.

Автор предлагает ужесточить наказание за совершенные деяния против информационной безопасности путем увеличения санкции всех статей, предусмотренных Главой 7 УК РК. Что на наш взгляд является небесспорным. Во-первых, усилением уголовной ответственности за

преступления предусмотренных главой 7 УК РК проблему с исследуемыми составами преступления не решит. Во-вторых, в работе автор не приводит свои обоснования в необходимости усиления уголовной ответственности за преступления в сфере компьютерных информаций.

Результаты диссертационного исследования могут внести определенный вклад в развитие науки уголовного права, уголовно-процессуального права и других смежных отраслей права. Полученные в работе результаты могут быть использованы: в правотворческой деятельности, по дальнейшему совершенствованию уголовного и уголовно-процессуального законодательства; в педагогической деятельности, при чтении спецкурсов, рассматривающих вопросы борьбы с компьютерной преступностью; в дальнейших научных исследованиях по совершенствованию деятельности правоохранительных органов в борьбе с компьютерной преступностью.

По теме диссертационной работы опубликовано 10 научных работ: 1статья в международном научном издании «ARRAY Development (Canada) Inc. JIBC publisher - Journal of Internet Banking and Commerce» с ненулевым импакт-фактором, входящий в базу данных компании Scopus; 3 – в изданиях, рекомендованных Комитетом по контролю в сфере образования и науки Министерства образования и науки Республики Казахстан; 3 – в материалах международных конференции; 2 – в материалах зарубежных международных конференциях.

Диссертация соискателя Мурашбекова О.Б. «Компьютерлік қылмыстарды тергеудің процессуалдық және криминалистикалық аспектілері», представленная на соискание степени доктора (PhD) соответствует предъявляемым требованиям («Правила присуждения ученых степеней», утвержденные Приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 марта 2011 года № 127), а ее автор Мурашбеков Олжас Берикович заслуживает присуждения искомой степени доктора (PhD) по специальности 6D030300 – «Правоохранительная деятельность».

Зарубежный научный консультант:
Заведующий кафедрой уголовного процесса
и криминалистики Кыргызско-Российского
Славянского университета имени первого
Президента России Б.Н. Ельцина
доктор юридических наук, профессор Т.Т. Шамурзаев

Подпись заверяю
Начальник
Управления кадров
ГОУВПО КРСУ

Малиновская
23.06.2016г.

Мурашбеков Олжас Бериковичтің 6D030300 -«Құқық қорғау қызметі» мамандығы бойынша (PhD) докторы дәрежесін ізденуге ұсынылған «Компьютерлік қылмыстарды тергеудің процессуалдық және криминалистикалық аспектілері» атты диссертациялық жұмысына шетелдік ғылыми кеңесшінің

ПІКІРІ

Компьютерлік технологиялардың дамуы, адамның, қоғамның және мемлекеттің күнделікті өмірінің барлық салаларына жасалып жатқан техникалық құралдардың енгізілуі, халықтың тарапынан ақпараттық жүйелеріне деген сенімділіктің қарқынды өсуі, сонымен қатар ақпаратты қорғау жүйелерінің заманауи қалпы қылмыстардың жаңа түрінің – компьютерлік ақпарат саласындағы қылмыстардың пайда болуына себепші болды. Ақпараттық ресурстардың қол жетімділігі, ақпарат өңдеуінің жоғары жылдамдығы – осының бәрі адам тіршілігіне ақпараттық технологиялардың интеграциялануына септігін тигізеді. Осыған байланысты компьютерлік ақпарат саласындағы қылмыскерлікпен күрес халықаралық сипаттағы мәселеге айналып, барлық елдерде құқық қорғау органдарының қызметтері үшін өзекті болып отыр.

Компьютерлік ақпарат саласындағы қылмыстардың таралуы құқық қорғау органдары қызметкерлерінің алдында қылмыстық-процестік заңнаманы және компьютерлік ақпарат саласындағы қылмыстарды тергеудің криминалистикалық қамтамасыз етуді жетілдіруді қажет етеді. Таңдалған тақырыптың өзектілігі Қазақстан Республикасының құзырлы мемлекеттік органдарының компьютерлік ақпарат саласындағы қылмыстар санының, олардың латенттілігінің, 10 жыл ішіндегі ашылу көрсеткіштерінің статистикалық мәліметтерімен расталады.

Пікір беріліп отырған О.Б.Мурашбековтың диссертациялық жұмысы компьютерлік қылмыстарды тергеу мәселелеріне арналған Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік тілде жазылған алғаш ғылыми жұмыстардың бірі ретінде саналатынын назарға алу қажет.

Диссертантпен алынған ғылыми нәтижелер «Ғылыми дәрежелер беру ережесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 127 Бұйрығының (ҚР БжҒМ 2012 ж. 18 мамырдағы №226 және 2013 ж. 30 мамырдағы №214 бұйрықтарына сәйкес өзгертулер мен толықтырулар қоса алғанда) талаптарына жауап береді.

Диссертация 6D030300 -«Құқық қорғау қызметі» мамандығына сәйкес келеді, компьютерлік қылмыстарды тергеумен байланысты мәселелерді шешу жолдарының ғылыми-негізделген және әдістемелік әзірлеме көрсетілген ғылыми дәрежеленген еңбек болып табылады. Ізденушінің қорытындылары мен ұсыныстары нормативті-құқықтық қайнар-көздерін, арнайы әдебиеттер мен Қазақстан Республикасының құқық қолданушылық тәжірибе материалдарын талдау және жалпылау негізінде тұжырымдалған. Диссертацияда берілген ұсыныстар мен ұсынымдар қылмыстық-процестік заңнаманы және

компьютерлік қылмыстарды ашу мен тергеу бойынша құқық қорғау органдары қызметін одан әрі жетілдіру үшін маңызды болып табылады.

Диссертацияның негізгі ғылыми нәтижелері компьютерлік қылмыстарды ашуы және тергеуімен айналысатын Қазақстан Республикасы ІІМ бейінді бөлімшелерінде зерттеулік жұмыстар жүргізу барысында алынған.

Диссертациялық зерттеулер барысында алынған нәтижелердің негізділігі мен шынайылығы отандық және шетелдік қылмыстық-процестік және криминалистикалық әдебиеттердегі салыстырмалы-құқықтық талдау мәліметтерімен, сонымен қатар берілген статистикалық мәліметтермен расталады. Диссертацияның кейбір тұжырымдары тек қылмыстық құқық және криминология теориясына ғана емес, сол сияқты құқық қорғау органдарының тәжірибелік қызметіне де мүдделі болады.

Диссертациялық зерттеудің құрылымы және көлемі жұмыстың сипатымен, оны әзірлеу деңгейімен себептелген, сонымен қатар зерттеумен қойылған мақсаттарға жетуді қамтамасыз етеді.

Диссертацияда компьютерлік қылмыстылық түсінігі, компьютерлік қылмыстардың пайда болу тарихы мен даму кезеңдері қарастырылған. Ақпараттық қауіпсіздікке қарсы қылмыстардың, компьютерлік қылмыстар жасаушы тұлғалардың криминалистикалық элементтерінің сипаттамалары берілген.

Жұмыста ҚР ҚК 205 б. 1 б. көзделген қылмыстың материалды құрамын формальды құрамға өзгерту бойынша қылмыстық-құқықтық аспектісі зерттелген және Қазақстан Республикасы ҚК 205 б. 1 б. өзгерістер енгізу негізді түрде ұсынылып, келесі мазмұндағы: «...азаматтардың немесе ұйымдардың құқықтары мен заңды мүдделерін не қоғамның немесе мемлекеттің заңмен қорғалатын мүдделерін елеулі түрде бұзуға әкеп соққан» сөздерін алып тастау және ҚР ҚК 205 б. 1-1 б. толықтырып, қылмыстың материалды құрамына өзгертіп келесі мазмұнда басып шығару: «Мынадай: 1) алдын-ала сөз байласу бойынша адамдар тобымен жасалған дәл сол әрекеттер; 2) азаматтардың немесе ұйымдардың құқықтары мен заңды мүдделерін не қоғамның немесе мемлекеттің заңмен қорғалатын мүдделерін елеулі түрде бұзуға әкеп соққан...».

Автор ақпараттық қауіпсіздікке қарсы қылмыстармен күресуді жетілдіру және Қазақстан Республикасы 2016 жылға дейінгі Ақпараттық қауіпсіздік концепциясы аясындағы олар бойынша тергеу мәселелері қарастырады.

Автор ақпараттық қауіпсіздікке қарсы әрекеттер жасағаны үшін қылмыстық жауаптылықты қатаңдатуды ҚР ҚК 7 тараумен қарастырылған барлық мақалалардың санкцияларын ұзарту жолымен ұсынады. Бұл біздің пікірімізше даусыз болып табылмайды. Біріншіден, ҚР ҚК 7 Тарауында көзделген қылмыстар үшін қылмыстық жауаптылықты қатаңдату зерттелінетін қылмыстар құрамының мәселесін шеше қоймайды. Екіншіден, автор өз жұмысында компьютерлік ақпарат саласындағы қылмыстар үшін қылмыстық жауаптылықты қатаңдату қажеттілігін негіздемеген.

Диссертациялық зерттеу нәтижелері қылмыстық құқық, қылмыстық-процестік құқық және құқықтың ғылымдары мен өзге де аралас салаларының дамуына септігін тигізеді. Жұмыста алынған нәтижелер: қылмыстық және

қылмыстық-процестік заңнаманы одан әрі жетілдіру бойынша заңшығарушылық қызметте; компьютерлік қылмыстармен күресу мәселелерін қарастыратын арнайы курстарды оқу барысында педагогикалық қызметте; компьютерлік қылмыстылықпен күресуде құқық қорғау органдары қызметін жетілдіру бойынша одан әрі ғылыми зерттеу жұмыстарында пайдалануы мүмкін.

Диссертациялық жұмыс тақырыбы бойынша 10 ғылыми еңбек жарияланды: 1 мақала Scopus компаниясының мәліметтер базасына кіретін нольдік емес импакт-факторы бар «ARRAY Development (Canada) Inc. JIBC publisher - Journal of Internet Banking and Commerce» халықаралық ғылыми жарияланымда, 3 – Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Білім және ғылыми саласын бақылау комитеті ұсынған жарияланымдардағы; 3 – халықаралық конференциялардың материалдарындағы; 2 – шетелдік халықаралық конференциялардың материалдарындағы.

Ізденуші О.Б.Мурашбековтың (PhD) докторы дәрежесін ізденуге ұсынылған «Компьютерлік қылмыстарды тергеудің процессуалдық және криминалистикалық аспектілері» диссертациясы «Ғылыми дәрежелер беру ережесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 127 Бұйрығының талаптарына сәйкес келеді, ал оның авторы Мурашбеков Олжас Берикович 6D030300 - «Құқық қорғау қызметі» мамандығы бойынша (PhD) докторы дәрежесін алуға лайықты.

Шетелдік ғылыми кеңесші:
Ресей тұңғыш Президенті Б.Н.Ельцин
атындағы Қырғыз-Ресей Славян Университеті
қылмыстық процесс және криминалистика
кафедрасының меңгерушісі
заң ғылымдарының докторы, профессор **қолы** Т.Т.Шамурзаев

мөр

қолын растаймын
ҚРСУ МББМЖКБ
Кадр басқармасы
Қолы Малиновская
2306.2016 ж.

Республика Казахстан, город Алматы
Тринадцатое октября две тысячи шестнадцатого года.

Перевод документа с русского языка на казахский язык выполнен переводчиком Иманбердиевой Динарой Альжановной.

Подпись Иманбердиева Динара Альжановна

Республика Казахстан, город Алматы.
Тринадцатое октября две тысячи шестнадцатого года. Я, Абданбеков Ермек Мекемтасович, нотариус города Алматы, действующий на основании государственной лицензии № 0002810 от 29 декабря 2009 года, выданной Комитетом регистрационной службы и оказания правовой помощи Министерства юстиции Республики Казахстан, свидетельствую подлинность подписи, совершенной гр. Иманбердиевой Динарой Альжановной. Личность подписавшей документ установлена, дееспособность и полномочия проверены.

Зарегистрировано в реестре за № 302
Взыскано: 2333 тенге

Нотариус ____________